

Historie uit de Top van Limburg (Afl. 7)

‘Eeuwenlang keramiek-historie’

Het gevarieerde landschap in de top van Limburg leent zich in het bijzonder voor een rijke pottenbakkerscultuur. Vooral de rivier de Maas heeft er zijn klei afgezet, maar ook was de regio in een ver verleden het stroomgebied van de Rijn. Deze heeft hier eveneens klei achtergelaten. De Afferdse steenfabriek ‘Nuance’ ontleent aan dit gegeven haar naam. Om keramiek te maken heb je echter ook hout nodig om de ovens te stoken, en dit vond men in de uitgestrekte bossen in de omgeving.

In het Gennepse [museum het Petershuis](#) treft men een fraaie collectie keramiek aan die zich uitstrekt van de prehistorie en de Romeinse tijd tot de hedendaagse keramiek. Met name de vondsten uit de Romeinse periode zijn interessant. Het museum heeft tevens een maquette van de [Romeinse villa van Plasmolen](#) en van de [Romeinse brug Middelaar-Cuijk](#). De ‘[Romeinen en Keramiekroute](#)’ leidt u per fiets langs dit verleden waarbij u o.a. langs de villa van Plasmolen en een grafveld komt. Op de plek waar tegenwoordig de Cuijkse Martinuskerk staat, stond ooit een Romeinse vesting met de naam [Ceucum](#). In de oude Cuijkse Martinustoren is museum Ceucum gevestigd met veel vondsten uit die tijd. Een impressie van de route krijgt men via de [filmtrailer](#).

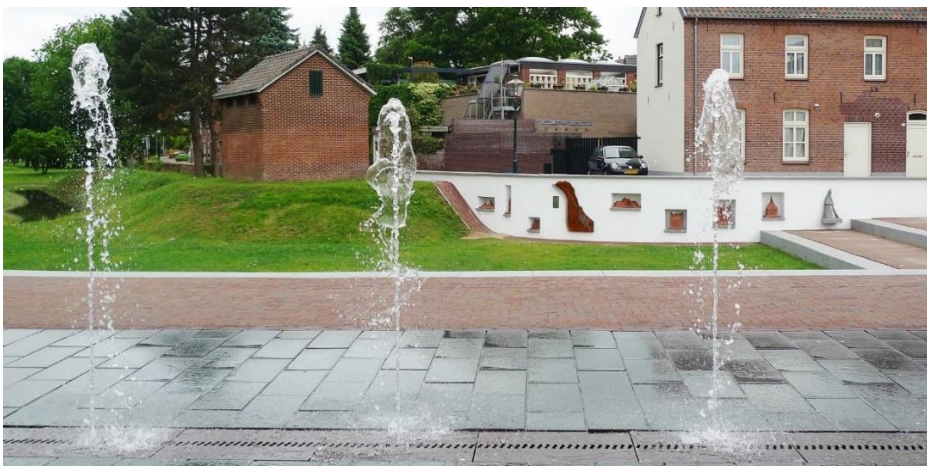
Vanaf de 17de eeuw ontwikkelde zich in Gennep een rijke pottenbakkerstraditie. De eerste periode wordt gerekend tot de Nederrijnse keramiektraditie. Deze ambachtelijke keramiek moest het vanaf de 19de eeuw echter afleggen tegen de industrieel vervaardigde keramiek, die bijvoorbeeld in Maastricht bij Sphinx vervaardigd werd door Petrus Regout. Ook in de top van Limburg ging men de klei industrieel verwerken. Er ontstonden steenfabrieken en talrijke bloempottenfabrieken. In Milsbeek herinnert de [gerestaureerde bloempottenfabriek de Jacobs ladder](#) nog aan deze periode. Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Naast potjes ging men weer ambachtelijke keramiek produceren: het ‘Milsbeeks Bont’, ook bekend als ‘Limburgs Bont’. Dit werd bekend tot in de Verenigde Staten. Hieruit ontstond de huidige situatie: een grote verscheidenheid aan keramisten, die laten zien hoe veelzijdig en creatief men met klei kan zijn. Velen hebben zich verenigd in het Noord Limburgs Pottenbakkerscollectief. Zij organiseren sinds 1980 de grote internationale keramiekmanifestatie ‘[Keramisto](#)’. Deze vindt elk jaar in het derde weekend van september plaats, met uitzondering van dit jaar vanwege de coronaproblematiek.

Het Gennepse kerkdorp Milsbeek vormt al bijna een eeuw het centrum van de keramiekhistorie in de top van Limburg. Daaraan wordt u herinnert als u over de rotonde van de N271, de weg Venlo-Nijmegen, rijdt. Hier staat het grote keramiekmonument van Milsbeek: [Stone Hands](#). Het verwijst niet alleen naar de baksteenindustrie en de bloempotfabricage, maar ook naar de keramiekkunst. Vanwege deze keramiekkunst is Milsbeek in heel Europa bekend, mede door de eerdergenoemde keramiekmarkt 'Keramisto'. Over de Milsbeekse pottenbakindustrie kunt u meer leren in [museum de Oude Pottenbakkerij](#). Vlakbij ligt nog een andere voormalige pottenbakkerij, de Olde Kruyk, tegenwoordig een atelier van twee keramisten.

Stonehands Milsbeek

De keramiekhistorie van de top van Limburg kunt u het beste fietsend of wandelend leren kennen. Behalve de eerder genoemde route is er ook de '[Maas en Keramiekroute](#)'. Deze toont de verwevenheid van de Maas met de keramiek in de regio. De filmtrailer van de natuurrijke route ziet u [hier](#). Het oude stadje Gennep beeldt uiteraard veel van zijn identiteit en historie uit in de vorm van kunst en keramiek. Om deze te ontdekken kan men het beste de '[Kunst en Keramiekroute Historisch Gennep](#)' wandelen. U komt o.a. voorbij de oude stadsmuur van het stadje, die iets verderop als 'Keramiekmuur' verder gaat. Deze is door keramisten voorzien van keramieken die historische gebouwen in het centrum weergeven. Uiteraard staat hier ook een beeld van de beroemdste zoon van Gennep, St. Norbertus. Het meest veelzeggend is evenwel het Ellen Hoffmannplein. Het Ellen Hoffmannplein is een voor Nederland uniek mozaïekplein en maakt duidelijk waarom Gennep zich keramiekstad noemt. De kunstenaars Frans en Isabelle Smeets maakten de mozaïeken samen met 280 Gennepenaars. Het plein herinnert aan Ellen Hoffmann, een Joodse inwonster die omkwam tijdens WOII. Het plein drukt verlangen uit naar een vredige wereld.

Keramiekmuur Gennep

Het keramiek verleden in de top van Limburg is in hoge mate door het landschap bepaald en laat zien hoe de mens in de loop van de geschiedenis gebruik heeft gemaakt van de middelen die de natuur hem bood. De stg. Filmwerkgroep CMN heeft deze historie doormiddel van de drie hier boven genoemde routes beleefbaar willen maken en wenst u veel fiets- en wandelplezier. Mocht u niet aan fietsen en/of wandelen toekomen dan kunt u via de volgende film een goede indruk van dit voor de top van Limburg belangrijke verleden krijgen: [‘Een rijk Pottenbakkersverleden’](#).